

GÖRÜŞ**SELMİ
ANDAK**

Olağanüstü Olay Ferhad ile Şirin

Dünya ozanı **Nâzım Hikmet** ile Azerbaycan'ın uluslararası bestecisi **Arif Melikov**, usta koreograf ve sahneye koyucu **Yuri Grigoroviç**, Nâzım'ın birçok ülkede büyük ilgi uyandırarak oynanmış "*Ferhad ile Şirin - Bir Aşk Masalı*" adlı baleye uyarlanmış ölümsüz eserinin *Istanbul Devlet Opera ve Balesi*'nin orkestra şefi **Elşad Bağirov** yönetimindeki gösterisinde sanki buluştular ve izleyicilere tekrar yaşattılar. "*Ferhad ile Şirin*" bale gösterisi böylece olağanüstü bir olay sayılır.

Şu anda elimde çok önem ve değer verdiğim bir kitap var: "*Olağanüstü Yetenekli Büyük Sanatçı*" adını taşıyan bu kitap dünya çapında eşi az bulunur orkestra şefi, usta besteci, Azerbaycanlı sanatçı **Niyazi Tagizade**'nin yoğun sanat yaşamına ayrılmış. Kitabın ön sayfasında Niyazi'nin kendi elyazısı ile bana "*Sanatta başan, hayatta uzun ömür dilerim, dostum Selmi'ye*" sözleri, 1973 yılından bu yana benim için unutulmaz bir ödül niteliğinde... Şöyle ki, ne ilginçtir ki 1961 yılı Mart ayında Sovyet Rusya zamanında Leningrad'da (şimdi St. Petersburg), Nâzım Hikmet'in yazdığı "*Ferhad ile Şirin - Bir Aşk Masalı*"'nı yine koreograf Yuri Grigoroviç'in baleye uyarlamasıyla ve yine **Simon Virsaladze**'nin dekor ve kostüm yapımıyla *Kirov Balesi* tarafından ilk oynanışında (prömiyer), Niyazi Tagizade orkestrayı büyük ustalıkla ve yorumlayışla yönetmişti... Eserin bestecisi Arif Melikov bu anısını şöyle anlatır: "*Bu balenin librettosunu (metin) Nâzım Hikmet yazmış. Kendi öz piyesinden esasında... Nâzım Hikmet'le biz defalarca görüşüp librettonun bazı kısımlarının bale sahnesine gelmesi problemlerini birlikte işlemiştik. Bu işte koreograf Yuri Grigoroviç, dekoratör S. Virsaladze de vardı. Bu işimiz bizde öyle merak uyandırmış, bize öyle ciddi gelmişti ki, kimi zaman libretto hakkında sekiz, dokuz saat görüşürdük... Eserin ilk gösterilişinde Nâzım Hikmet de Leningrad'daki tiyatrodandı. Orkestrayı Niyazi Tagizade yönetiyordu... Ve ben gördüm ki Nâzım Hikmet o eserin temaşasında seviniyordu. O derdi ki: Bu eserin müellifi ben değilim. Çünkü, bu bir halk destanıdır. Ben onu bir küçük piyes şekline sokmuşum demişti. İşte Nâzım, bir büyük sanatçı olarak, kendi işini hep küçümserdi.*" Bestecisi Arif Melikov'un şu anlatımı da önemli: "*Ferhad ile Şirin Balesi bence çok anlamlı. Çünkü bir aşk sözünün hiçbir eserde bu kadar manası yoktur. Eserde aşk ve sevgi esas amaçtır... Bütün halkların aşk destanları var.. Bu eserde besteme bir Azeri müziği olarak bakmadım, tam anlamıyla büyük aşk müziği gibi duyuyorum*" diyor Arif Melikov.

Bu eserin, Leningrad'daki (1961 yılı) *Kirov Balesi* ve Orkestrası tarafından Niyazi'nin yönetimiyle gösterisinden sonra, dünyaca ünlü besteci **Dimitri Şostakoviç** yorumunu şu sözlerle belirtmiş: "*Müziğin yorumunda ve temsilin gerçekleşmesinde Niyazi'nin üstün bir rol oynadığı hemen söylenmelidir. O, orkestrayla gerçek bir birlik kurarak ayrı ayrı her enstrümandan olduğu gibi, tümüyle orkestradan da işitilmedik bir seslendirme elde etmektedir.*"

Istanbul Devlet Opera ve Balesi'nin sunduğu "*Ferhad ile Şirin*" bale gösterisinin programında Nâzım Hikmet'in imzasıyla şu sözü çok dokunaklı: "*En büyük arzum, bu balenin günün birinde benim sevgili *Istanbul*'umda sahnelenmesidir.*" Nâzım'ın bu isteğinin gerçekleşmiş olmasını alkışlayalım...

